

Kulturdepartementet

Hamar, 18.06.2013

Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Høringuttalelse - NOU 2013:4 Kulturutredning 2014 – Teater Innlandet

Først og fremst ros til Enger-utvalget for en detaljert og grundig beskrivelse av norsk kulturlivs utvikling fram til i dag og de kommende års utfordringer. Gratulerer med en spennende og innholdsmettet rapport.

Teater Innlandet ønsker i denne høringen å fokusere på Den kulturelle grunnmuren/hjørnesteinene, Lokalsamfunnets kulturelle arenaer, Samfunnsoppdraget og Kultursektorforskning.

REGIONTEATRET – EN KULTURELL HJØRNESTEIN I REGIONEN

Utvalget sier i punkt 15.1 følgende: *Med den kulturelle grunnmuren sikter vi her til den kulturelle infrastrukturen som gir hele befolkningen tilgang til kunst- og kulturfaglig kompetanse, deltakelse og opplevelse. Utvalget anser kunst- og kulturfag i opplæringen, kommunalt og frivillig fritidstilbud og lokalsamfunnets arenaer som hjørnesteiner i den kulturelle grunnmuren.*

Vi har ingen motforestillinger mot å inkludere frivilligheten og kulturskolene i grunnmuren, men ønsker å peke på regionteatret som en vesentlig aktør i denne sammenhengen.

Teater Innlandet er et turnerende teater som spiller brorparten av sine forestillinger på turné. Målet er at alle 48 kommuner i Oppland og Hedmark skal få jevnlig besøk av teatret. I 2011 gjestet vi 32 av 48 kommuner, i 2012 var tallet øket til 45 av 48 kommuner.

Med et formål som sier at vi skal *bidra til utviklingen av innlandets kunst- og kulturliv* har vi fokus på samarbeid med lokale kunstnere og kunstnerskap. Vi ansetter scenekunstnere, dramatikere og regissører med lokal tilknytning så sant kravet til kvalitet er ivaretatt, og vi co-produserer med lokale kompanier og enkeltkunstnere.

Det bør få frilans scenekunstnere i Innlandet. Brorparten av våre «lokale scenekunstnere» har bostedsadresse i Oslo. Der finner de et faglig fellesskap og har mulighet til å utvikle sin kunstneriske identitet i dialog med andre.

Teater Innlandet ser at lokale kunstnere på scenen er viktig for publikums eierskap til teatret, og henter dem «hjem» til våre produksjoner. I den grad det lar seg gjøre ansetter vi også frilans scenekunstnere som har valgt å bosette seg i hjemkommunene. Slik gir vi disse økonomisk ryggrad for egen virksomhet og mulighet til faglig påfyll. Vi samarbeider også med Den kulturelle skolesekken i våre to fylker og bidrar både med egenproduksjoner og co-produksjoner. Initiativet til produksjon kan komme fra alle parter.

Besøksadresse: Just Brochs gt 13, 2321 Hamar

Postadresse: Postboks 4153, 2307 Hamar

Telefon: 62 59 87 20 Faks: 62 59 87 21 E-post: epost@teaterinnlandet.no

www.teaterinnlandet.no

Teatret inviterer scenekunstnere fra Innlandet til faglig dialog og workshop hver januar. Vi åpner dørene for gjestespill med lokale grupper og kompanier, og bidrar med økonomiske, kunstfaglige og tekniske ressurser til ulike produksjoner. Vi er i nær dialog med dramatikere fra vårt distrikt, og initierer kunstprosjekter med fokus på lokale kunstnerskap, både innen teater og dans.

I 2013 er *!KYSS – en scenisk hyllest til Munch* et eksempel på interessante samarbeid med kunstnere fra Innlandet. 3 lokale dramatikere, 3 lokale koreografer og 2 lokale regissører fikk engasjement i denne produksjonen. I 2014 arrangerer vi *Den lille demokratifestivalen* på Lillehammer der vi gir 1 million av våre produksjonsmidler i prosjektstøtte til frie kompanier fra vårt distrikt. I tillegg arrangerer vi festivalen praktisk og økonomisk.

Teater Innlandet er en raus co-produsent for frie kompanier. Ingen co-produksjoner er like. Den økonomiske innsatsen fra teatret spenner fra 90% av produksjonsbudsjettet ned til 20%. Et gjennomgående trekk ved avtalene er at vår co-produsent overtar det produserte materialet til odel og eie etter endt spilleperiode/avtaleperiode med teatret. Dette gjelder for eksempel scenografi, lysdesign, kostymer, markeds materiale og manuskript. Dette er en svært god måte å videreutnytte teatrets ressurser på, og gir samfunnsøkonomisk gevinst. Våre produksjonsbudsjetter kommer det frie feltet til gode, og gir de frie kompaniene muskler til å ta med seg forestillingene ut av Innlandet.

Så langt vårt fokus på utviklingen av det profesjonelle scenekunstmiljøet. Hva så med kulturskoler, spel, amatørteater og festivaler? I utgangspunktet bidrar vi ikke med økonomisk støtte til disse. Vi tilbyr kurs, kompetansebistand og faglig veiledning til spel, festivaler og amatørgrupper, og leier ut teknisk utstyr til sterkt reduserte priser. Vi har dessuten et aktivt forhold til kulturskoler og dansstudioer i vårt distrikt, og gir tilbud om workshop med kunstnere som er på turné med forestillinger i vår regi. I tillegg er teatret lokal DUS-arrangør.

Som regionteater for Hedmark og Oppland er vi arbeidsgiver, støttespiller og kompetansesenter for de kunstnere som jobber med barn, unge og voksne i amatør- og frivillighetssektoren.

Regionteatret er en del av den kulturelle grunnmuren – eller kanskje snarere det grunnfjellet grunnmuren bygges på. Uten vår virksomhet vil en av hjørnesteinene i den kulturelle infrastrukturen mangle.

Teater Innlandet skaper kunstopplevelser som gir grobunn for lokal kultur og kulturelt mangfold. En satsing på det lokale kulturlivet må derfor også handle om satsing på regionens eget teater. Vi er en av forutsetningene for et levende lokalt kulturliv. Økes våre rammer vil vi bidra med mer kompetanse lokalt, øke antall turnédøgn til beste for de små spillesteder, gi flere oppdrag til lokale kunstnere og videreføre raus co-produksjon med det frie miljøet.

ALTERNATIVE KULTURELLE ARENAER

Kulturutredningen sier i punkt 15.5 følgende: *Utvalget anerkjenner at det finnes flere viktige lokale kulturarenaer. Museene og kulturhusene er blant disse. [] I denne sammenhengen har utvalget*

Besøksadresse: Just Brochs gt 13, 2321 Hamar

Postadresse: Postboks 4153, 2307 Hamar

Telefon: 62 59 87 20 Faks: 62 59 87 21 E-post: epost@teaterinnlandet.no

www.teaterinnlandet.no

imidlertid valgt å legge vekt på følgende tre arenatyper, fordi vi anser dem som fundamentale for lokalt kulturarbeid: bibliotekene, fritidsklubbene og kirkene.

Teater Innlandet spiller «for alle». Det innebærer satsing på alle målgrupper fra baby til senior, forestillinger med bred og smal appell, dans og teater. På denne måten er vi med på å opprettholde et bredt profesjonelt kulturtilbud i byer og utkantstrøk.

Teatret er opptatt av arenamangfoldet. Skal vi besøke 48 kommuner jevnlig er det ikke mulig å bare fokusere på kulturhus. Vi gjester også samfunnshus, grendehus, bibliotek, skoler, barnehager, storgårder og museer, og bidrar med profesjonell scenekunst på store og små plasser.

Det er interessant å se publikums eierskap til grende- og samfunnshus. Det er lokaler der viktige sosiale begivenheter finner sted, og der terskelen for deltakelse i kulturelle evenementer synes lavere enn i kulturhusene. Vi mener disse små, men sentrale husene som finnes i alle kommuner må regnes med som viktige kulturelle arenaer. Overser man disse overser man samtidig en vesentlig del av det lokale engasjementet og mangfoldet. For Teater Innlandet framstår grende- og samfunnshus som spennende alternativ til kulturhusene. Det er lokaler med lav terskel for brukerne og som bør styrkes som kulturell arena.

SAMFUNNSOPPDRAG OG INDIVIDUELLE MÅL

Kulturutredningen sier i punkt 14.2 følgende: ... *utvalget [vil] foreslå at det for alle statlig finansierte kulturinstitusjoner skal formuleres et dokument som beskriver institusjonens samfunnsoppdrag, og [...] dette dokumentet skal ligge til grunn for virksomheten ved institusjonen i en gitt periode.*

Dette er et vesentlig punkt som vi applauderer. En anerkjennelse av de ulike utfordringer den enkelte scenekunstinstitusjon står overfor er viktig. Å definere det enkelte teaters samfunnsoppdrag vil bidra til et mangefasettert scenekunstlandskap. Det er liten tvil om at de mål man kan ha for en institusjon i våre største byer ikke behøver være de samme som for et regionteater av for eksempel Teater Innlandets størrelse. Organisasjonene er ulike, turnéomfanget varierer, administrasjon og teknisk bemanning er forskjellig, det samme gjelder antall kunstnerisk ansatte.

Det er tyngre å fylle et nytt kulturhus på et nytt sted hver kveld enn å spille på hjemmescenen i en større by over en lengre periode. De fleste andre institusjoner, også regionteatre, spiller de største oppsetningene sine primært på egen hovedscene. Markedsføringen er da billigere, man har ingen reiseutgifter og man har mer glede av "ryktet som går". Å fylle samme hus kveld etter kveld gir andre muligheter enn det et turnerende teater har. Dette må anerkjennes i vårt oppdrag, våre mål.

Samtidig er det viktig for oss å understreke at vi er positive til en stat og eiere som har en holdning til hvorfor de vil satse på scenekunstinstitusjonen. Teater Innlandet ønsker dialog med våre bidragsytere. En stat uten en aktiv holdning til hvorfor kunst og kultur er viktig kan fort bli en stat der kulturbevilgninger blir en salderingspost. Aktivt eierskap og dialog er en forutsetning for et levende institusjonsteaterlandskap.

KULTURSEKTORFORSKNING

Kulturutredningen sier i punkt 13.5 følgende: *Utvalget slutter seg [derfor] til Grundt-utvalgets forslag om en opptrapping av forskningsinnsatsen på området for kunst og kulturvern gjennom etablering av et forskningssenter for kultursektorforskning.*

Teater Innlandet understreker viktigheten av at kunnskapsbehovet til aktørene i kultursektoren i høyere grad fanges opp av forskningsmiljøene selv, og at særlig den tverrfaglige kulturfeltforskningen styrkes. Kulturdepartementet har ansvar for å dekke eget kunnskapsbehov, men også et overordnet ansvar for forskningen på og for sin sektor. Å utvikle verktøy for pålitelig og presis forskning, herunder statistikkproduksjon, er viktig.

Janne Langaas
teatersjef